

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Missionis Anglicanae Societatis Iesv

More, Henry

Avdomari, 1660

Litterae Claudij Generalis ad Patres in Anglia. n. 7.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38320

1607.

In Angliâ
quid præ-
& iterit.

sum Mussipontum Claudius Mathæus Prouincialis acceptis mandatis *Claudij* Generalis mittit in Angliam. Isthic prima eius cura fuit in ea paucitate hominum Societatis quam initia huius Missionis ferebat complures Sacerdotes seculares ex Seminarijs prodeuntes adsciscere sibi adiutores, & in loca opportuna distribuere, subministratis liberaliter equis & pecunia. Ipse ab anno octogesimo nono, quo redijt in Insulam, ad sexcentissimum quadagesimum quo obiit, nullo vnquam tactus corporis morbo, nullâ perquirentium nebulonum astutiâ interceptus, solerter simul & indefessè in opus incubuit, magnamque messem collegit animarum & meritorum. Manu promptus ad opificum quæcunq; tractanda instrumenta, hortensia, fabrilia, muraria, tornauilia, quocunq; consistebat loco latibula tam dextrè apteque fabricabat, vt nullum fuisse dicatur eius arte perfectum quod importunissimorum perquisitorum industriam non effugerit: Acu etiam pingebat ad Altaris vsum vestes sacras, quarum exemplar ad *Murium* Generalem Romam missum in Sacratio domus Professæ seruetur. Ita spiritualia modò modò manualia vsurpans, atatem produxit ad annos octoginta septem; & senectute ipsâ fatiscens diem habuit extremum decimum quintum Maij Stylo veteri, Annum cum ageret in Societate quinquagesimū octauum, & à Professione quatuor votorū trigessimū septimum. Paupertatis fuit semper præcipuus cultor, quam veste, mensâ, cubili, cubiculoque præferbat; in alios munificentissimus, præsertim erga eos qui custodia detinerentur, vel recentes ad Christi vincam excolendam aduentabant, quarum omnium virtutum exercitatione, quo Christo similior, eo præmio propior.

VII. Vt verò solatij quidpiam subsidijq; spiritualis in hac tam graui tamque turbulenta puluerariæ conspirationis tempestate afferret afflictis disperisq; per Angliam Filijs *Claudius* Generalis, opportunum arbitratus est per literas ea suggerere quæ ad vniuersæ Missionis rectam constitutionem administrationemque pertinere viderentur, quando præcipua in miserijs confectio est studium placendi Deo, à quo si quid aduersi accidat, id omne ad maius eius obsequium inquirendum persequendumque dirigitur, & ad eundem finem ab vnoquoq; recta sapiente vsurpatur. Sic igitur ad Patres Societatis *Iesu* in Anglicana vinca laborantes transcribit.

Literæ
Claudij
Generalis
ad PP. in
Angliâ.

Facere non possum (Patres Fratresque dilectissimi) quin vos iacunte hoc anno nouo meis literis, sollicitudinis nostræ de vobis testibus inuisam, præsertim post tam atrocem tempestatem quæ vos præcipuè per totum annum Superiorem exercuit, quæ talis profecto visa est vt misericordiæ planè diuinæ tribuendum sit quòd penitus deiecti vel consumpti non fueritis. Primum igitur ingentes gratias diuinæ bonitati de tam singularis patrociniij & protectionis suæ beneficio agimus. Deinde vos hortamur ad eandem semper de immenso eius caritatis thesauro habendam fiduciam, maxime in ea causa quam pro iuuandis ciuium vestrorum ad Dei gloriam animabus sustinetis: nam diuinum auxilium nunquam (vti sperandum est) aberit si ea à vobis vicissim præstentur

stentur

stentur quæ vestrarum partium sunt, & quæ ad opus istiusmodi ritè perfe- 1607.
quendam pertinere noscuntur.

Etiã autem à vobis cumulatè præstari, diuinã opitulante gratiã, & ipsã etiam periculorum multitudinè excitante confidimus, maximè verò quæ ad vniõnem cum Deo, conscientiæ puritatem, animarum zelum, patientiam, longanimitatem, prudentiam, orationis frequentiam, aliaque virtutes tanto operi necessarias spectant, pro nostri tamen muneris ratione quædam vobis breuiter in memoriã ad mutuam nostram consolationem cohortationemque reducenda existimauimus.

Ac primùm quidem, cum vos isthic Constitutionum Societatis exemplaria habere intelligam, non erit opus quidquam ex eis hoc loco attingere, sed illud tantum in vniuersum admonere sat erit, vtilissimum esse frequentem eandem, ac præsertim compendij, seu regularum lectionem meditationemque, ex quibus profecto vitæ religiosæ (secundum Institutum nostrum) ratio desumenda est. Pro Missione vero ista Anglicana, negotio ipso temporibusque consideratis, particularia quædam suggerenda mihi videntur quæ hic summatim perstringemus.

Quæ igitur ad Obedientiæ praxim pertinent quo minus frequentem apud nostros isthic extra Collegiorum disciplinam viuentes vltimè habent, eo diligentius cum occasio datur præstari debent, & illa regulæ trigessimæ tertiæ clausula memoriã semper habenda est, vt excellere studeant omnes in Obedientiã, licet nihil aliud quàm signum voluntatis Superioris, sine vllò expresso præcepto videretur: Cum illo etiam magna fiducia, & religiosa animi simplicitate conferenda sunt quæ tutè commodeque per locorum distantiam conferri possunt, nec quidquam maioris momenti à subditis in ista Missione assumendum quod Superiori notum esse non cupiant, suoque tempore rationem ei reddant. Præ omnibus verò commendatum habeant, quod sæpe hinc præscriptum est, vt à rebus politicis, & à nostro Instituto alienis, aliis qui licitis, nè se immisceant: nam ab eis quæ Principem offendere possunt, vel reip. statum perturbare, certum est non modo ipsis abstinendum, sed vbi commode possunt, vt etiam alij id præstent curandum est, eo quod maxima inde lucrandarum animarum impedimenta nascantur.

Neque erit credo necesse admonere quidquam de subordinatione exactè seruanda, neque de vniõne nostrorum inter se, quam alioqui magna animi nostri consolatione iam inde ab initio huius Missionis obseruatam studiosè admodum comperimus. Idemque iudicium est de mutua caritate paceque cum externis, etiam ijs qui parum paci studere videntur, ac denique de æquanimitate, mentisque præparatione ad ea omnia promptè & libenter faciendã vel ferendã, quæ Obedientiã præscripserit, siue circa loca stationesque in quibus versantur retinendas, relinquendasque, siue circa alia quæuis munera seu officia obtinenda, quæ quidem animi dispositio ac præparatio etiam si re ipsa nunquam effectum sortiretur, magnam tamen habet apud Deum remunera-

1607. tionem, & plurimum ad omnē viri Religiosi, secundum nostrum Institutum, virtutem conferre putanda est: quapropter frequenter hæc animo versati a singulis persuademus.

De Sanctissimo Paupertatis præsidio (quod merito Constitutiones nostræ firmum Religionis præsidium appellant) illud dicendum occurrit, vt licet temporum morumque & negotiorum præsens constitutio, Sancti huius seipimenti præclaris commodis, multis in rebus, carere vos cogit, interiori saltem mentis affectu diuinam hanc virtutem, Religiosorum omnium matrem, cui vos quoque speciali voto in filios ipsimet consecratis, semper amplecti studeatis, cupioque vt quibuscunque oblati occasionibus hoc ipsum ostendatis, parcimoniæ studentes, & rebus vobis concessis quam moderatissimè vrentes, nè hospitibus vestris Catholicis graues vel onerosi sitis, & nè paulatim abundantia consuetudine inopiam ferre molestum sit. Quo in genere præclara est illa Apostoli sententia mente Religiosa semper retinenda *scio abundare, scio & penuriam pati*. Præclarissimum verò eiusdem Apostoli exemplum est; quod si ita lectari non liceat vt manibus laborantes victum quaeramus, id saltem omnino retineatur, vt *habentes alimenta, & quibus regamur, his contenti simus*, nè Catholicos satis alioqui expensis grauatos & exhaustos grauemus. Quamquam igitur victus, vestitus, lectique ratio quæ regulis nostris præscribitur, pauperibus accommodata obseruari isthic in publico non possit ob necessariam hominis exterioris simulationem quæ ad maius Dei obsequium assumitur, quando tamen aberit ista simulandi necessitas; & nostri inter eos tantummodo versabuntur quibus cogniti sunt, meminisse debebunt illud Regulæ nostræ salutare mōitum, vt iuxta mensuram Sanctæ discretionis, suis temporibus effectus aliquos Paupertatis experiantur, quod & sibi ipsis ad emolumentum spirituale, & alijs ad ædificationem erit; nè poterint illud quod ex necessitate assumpserunt retinere iam ac diligere ad voluptatem. Qua etiam de causa magna sobrietas nostris hominibus adhibenda est tum in victus & vestitus cultu, tum in verbis, actionibus, cæteraque vita, dum etiam simulare coguntur, nè aliquid faciant vel dicant personati quod indignum animo Religioso eis videatur qui veram ipsorum conditionem norunt, nè dum illud alijs alios scandalizent, quod omni ratione cauendum est. Moderata igitur esse debet nostrorum hominum etiam in simulando corporis cultu ornatuque diligentia, nec tam pretiosis quam aptis & idoneis ad eum qui prætenditur finem siue vestibus, siue cibarijs, siue alijs rebus ad vitam secularem pertinentibus vtendum erit; pecuniarum etiam effusiones, quæ nonnunquam à viris Religiosis sub contemptus pecuniarum specie inconsideratè fiunt, omnino vitandæ; expensæ etiam & emptiones incommodæ, & multo magis largitiones quæ à viris Religiosis fieri non debent nisi valde moderate.

Decastitatis ac Puritatis custodia cum nostræ Constitutiones nihil singulare præscribendum censeant, eo quod Angelicam quandam perfectionem, tam
mentis

mentis quam corporis munditiâ nostris hominibus imitandam esse proponunt, Nos quoque hac de re tanto breuiore erimus, quanto diuina gratia opitulante confidimus magis vos strenuè hoc in certamine versari, & palmas inde egregias quotidie ex eiusdem diuinæ Milericordiæ beneficio ad sempiternæ gloriæ meritum referre. Quia tamen video vos in pugna adhuc esse, & pugna satis perdifficili periculi que plenissima, non possum, fateor, de vobis non esse sollicitus, Cogito enim conditionē vestram esse eam quæ est hominis in Arce aliqua oblesse, qui foris quidem hostes acerrimos, potentissimos & importunissimos habeat, intus verò non paucos ex militibus ducibusq; dubiæ ac suspectæ fidei, cui si aggeres defint ac propugnacula multisq; contra portis aditus ad eam pateant, enim verò huic homini merito timendum sit, & amicis de salute eius magna cura & sollicitudo habenda. Vos igitur cum in hoc ipso bello arduo constituti sitis, in quo foris contra vos militant infinitæ fere dæmonum turmæ ad tentandum paratissimæ, intus verò concupiscentiæ illecebræ ad consensum inuitantes cum hoste conspirent, ac demum propugnacula Religiosæ domus ac disciplinæ quibus hostes longius arceantur non adsint, facile est videre quanta sint pericula, præsertim cum vnica fere ad securitatem viuendi via, fuga nimirum, tantopere à Sanctis Patribus in hoc bello laudata, vobis quoque magna ex parte præclusa esse videatur, cum difficile sit secularem conuersationem, vel seminarum etiam plerumque conuictum intra ædes Catholicorum effugere. Cæterum etsi hæc per se molesta, & propter pericula quæ diximus metuenda sint, quia tamen his periculis, diuini honoris amplificandi causa, non tam ex electione vestra quam Superiorum ordinatione vos subiecistis, copiosum sanè ab eo diuinæ gratiæ subsidium expectandum est, modò vestra diligentia, & industria, quod spero, non desit. Porro hæc industria in eo maximè posita esse videtur, vt occasiones omnes, quantum fieri potest, euitentur, tentationes anteuertantur, vel statim amputentur, familiaritates fugiantur, dona & munuscula secularia neque dentur, neque nisi rarò & ex causa aliqua probatissima (à fæminis præsertim) admittantur, erga quas exactè seruare conuenit regulam nostram, vt Sacerdotes, imprimis ij qui confessiones ipsarum accipiunt, graues se ac seueros magis quam indulgentes præbeant. Reliqua vitæ spiritualis subsidia omnibus nota, frequens nimirum oratio, iugis meditatio, diligens Conscientiæ examen, attenta piorum librorum lectio, victus ac vestitus moderatio, discreta carnis castigatio, solitudo, ac reditus frequens in se, exercitiorum spiritualium vsus, aliaque similia nequaquam prætermittenda. Atq; hæc de votorum obseruatione quam vnique summè commendatam esse opto, quippe cum in ea Religiosæ totius vitæ summa consistat.

Circa Conuersationem autem cum proximis pernecessarium est vt nos Religiosos esse semper meminerimus, ac proinde ad maiorem longè quàm reliquos vitæ curam ædificationemque obligatos, neque hoc tantum in diuino conspectu, verum etiam in oculis proximi, cui necesse est errata nostra

1607. grauiora videri quàm aliorum qui eandem viuendi perfectionem non sunt professi. Quare satagendum est vt si aliquando in Catholicorum ædibus vel vbi domesticis noti sunt, ob externorum quorundam præsentiam nonnihilquoad victus, vestitus, sermonis, ludi, aut conuersationis vltimum dissimulare cogantur (ita tamen vt nihil adsit mendacij vel scandali) recedentibus externis vel nostris ad suos se recipientibus, omnis illa simulatio depõnatur, eoquæ acrius Religiosæ disciplinæ pro temporis ac loci ratione insistendum quo maiorem spiritus distractionem afferre possit illa dissimulatio; ita vt Catholici domestici intelligant nostros non ex voluptate, sed ex necessitate illam præsentibus externis vlturpassè; nequæ vnquam adduci nostri facile debent vt seorsim apud solos catholicos vel ludant vel ornatum corporis non necessarium adhibeant, vel ciborum varietatem aliaque huiusmodi expetant.

Ad habitationem nostrorum quod attinet, valde profecto esset optandum vt non nisi bini, saltem in Residentijs, vnà viuant, ob commoda plurima, maximaque quæ inde sequi solent, ac propterea omnino procurandum id erit vbi commodè fieri potest: vbi tamen hoc cõtinere non licebit, in eo saltem erit insistendum vt alter ab altero non ita longè absit quin mutuam inuicem consilium, auxiliumque ac solatium accipiant: debet etiam Superior de hoc ipso cogitare seriò, & alicui ex magis exercitatis pro temporis locorumque ratione committere, vt ceterorum qui proximè absunt in spiritualibus curam nonnullam suscipiant, ita vt inuicem sapius de modo orandi, alijsque rebus ad spiritum pertinentibus vel per literas vel coram conferant, præsertim cum Superior longius aberit ita vt ad ipsum commodus accessus non detur: Hic etiam rerum spiritualium Præfectus poterit aliquoties ex mandato Superioris Residentias visitare tanquam Inspector, ac locorum limites à Superiore definiendi sunt vnà cum tempore Præfecturæ seu inspectionis.

Atque idem planè dicimus de ratione conueniendi ad votorum Renouationem, Nullo enim modo hac temporum difficultate expedire videtur vt Nostri vel omnes vel magno numero vnà cõueniant, sed satis erit vt Superior alicui de mādret vt aliorum qui cõmode coire non poterūt vota accipiat, cui etiā de cõscientijs rationem pro Societatis consuetudine reddere liceat, nisi quis malit Superiori omnino id præstare, habeatque illum adeundi opportunitatē. In omnibus verò his congressibus meminerint tum exhortationes mutuos inuicè habeant, tum Collationes etiam de Regulis earumque, obseruatione dubijsque, occurrentibus, Pænitentiarum præterea ac mortificationum nonnullarum exercitium in vltimum reuocare studeant, vt hac diligentia ostendant se veros disciplinæ Societatis amatores esse, & quæ in ea fieri solent mente ac desiderio retinere. Tractent etiam sæpè de spiritus renouatione quàm necessaria viris omnibus Religiosis sit, maxime verò ijs qui in eiusmodi Missione versantur, quas nihil contra tot ac tanta pericula tueri potest, aut ad præclara cum spiritus alacritate & perfectione peragenda excitare nisi ardor diuini Spiritus, qui vt in actionibus retineatur, in ocio & tranquillitate hauriendus est. Nam vt diuus Augustinus

stinus

stinus in illud Psalmsi *si memor fui tui super stratum meum* pulcherrimè animaduertit, " Qui quando ociosus est non cogitat Deum, in actionibus suis Deum cogitare non potest; Qui autem memor eius est quando quietus est, in ipso meditatatur cum agit nè in actionibus suis deficiat) Quæ etiam de re extant iam nonnulla monita nostra in libro de renouando spiritu, quem apud vos esse spero, & non raro à vobis lectitari. Quod si istiusmodi librorum piorum qui ad fouendum Nostrorum spiritum idonei iudicantur copia apud vos non fuerit, curabit Superior vt ex vicinis Societatis Collegijs, Audomaropolitano, Duaceno, alijsque subministrantur, vt vnusquisque saltem nostrorum Patrum vnum habeat, vnà cum summa Constitutionum & Regularum.

Ad extremum hortor vos Patres fratresque in Domino carissimos, vt magno excelsoque animo sitis in hoc Dei agone sustinendo. Spectaculum facti estis Deo, Angelis, & hominibus: Proinde quod Apostolus ad homines vestri similes, & in non dissimili temporum conditione constitutos scripsit, *Sobrijs estote, & vigilate, quia aduersarius vester diabolus, tanquam leo rugiens circuit, querens quem deuoret, cui resistite fortes in fide, humiles in spe, fertidi in Caritate, ac diligentes in vestri custodia.* Christus Dominus potentior omnibus ipse viciu mundum & diabolum, iubetque nos confidere. Ille vos custodiat semper. Reliqua Præfectus Missionis pro data occasione ad vos perscribet; cui etiam quisque vestrum sapius pro negotiorum opportunitate, vel animi sui solatio scribere poterit, quæ & ipse Nobiscum quoad opus fuerit conferat. Nobis vero ab vnoquoque vestrum si commoditas sine periculo daretur, pergratum esset semel saltem quoque anno literarum aliquid accipere: Verum si illud fieri non potest Superior Consultoresque pro reliquis suppleant; Et quia Nos etiam frequenter hoc literarum officium ob eandem causam præstare nequibimus, huius Epistolæ exemplum vnicuique nostrorum dari potest, vt accurata eius lectio, & obseruatio consolationem vberem & fructum copiosum afferat multorum meritum. Dominus Iesus sua diuina gratia vos omnes protegat, ac tueatur. Romæ nono Ianuarij Anno. 1607. Vester amantissimus in Christo frater

Claudius Aquauiuæ

VIII. Id autem quod Iohannes Chrysostronus in Sancto Ioseph Virginis sponso obseruauit, tum de aduersis tum de prosperis iustorum vitam admirabili varietate contexit, id nostra hæc Missio experimento didicit, cum inter anni sexcentissimi sexti turbulentissimas tempestates quibus nostræ Societatis homines eique adherentes præcipuè iactati sunt, surrexit in Belgio domus Probationis, in qua & numero, & virtutum solidarum exercitio auferentur operæ, & in Messem copiosorem multiplicati redderentur. Louanij in Brabantia habitauerant Equites Melitenses loco ad pietatem atque ad voluptatem facto; nam in colle vniuersam Ciuitatem despectante præter ampla ædificia Templum erat inter ceteros Cæli Sanctos Magno Gregorio Anglorum Apostolo Sacrum; In plano hortus muro circumscriptus; in decliui, area am-

Domus Probationis Anglicana Louanij.